

Benedykt Hertz (1872–1952)

Benedykt Hertz urodził się 7 czerwca 1872 roku w Warszawie, zmarł 31 października 1952 roku w Podkowie Leśnej. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Pisarz, satyryk, dziennikarz, tłumacz, m.in. bajek Kryłowa. Działacz społeczny, głównie w zakresie oświaty. Współpracownik i redaktor postępowych tytułów prasowych, jak: *Krytyka*, *Głos*, *Naprzód*, *Kurier Litewski*, *Robotnik*, *Lewą marsz*. Redaktor naczelny *Przeglądu Wileńskiego*. Związany z lewicą społeczną, wprowadził nowy typ bajki. Tworzył satyry polityczne i obyczajowe oraz liczne bajki dla dzieci. Sławę zyskał jako rzecznik racjonalizmu i demokracji.

Hertz pochodził ze spolonizowanej rodziny żydowskiej, był synem powstańca z 1863 roku. Studiował filozofię na uniwersytetach w Paryżu i Zurychu. Jako publicysta zadebiutował w 1886 roku na łamach czasopisma *Prawda*. Debiut Herta jako prozaika przypada na rok 1903, kiedy opublikował tom „Bajek”. Bajki pisał do 1919 roku, nadając im charakterystyczny ton i cechy felietonu politycznego. Twórczość satyryczną zapoczątkował w 1919 roku, a pod wpływem środowisk pedagogicznych, m.in. Janusza Korczaka, zaczął pisać teksty skierowane do dzieci. U schyłku epoki Młodej Polski dużą sławę przyniosła mu wydana w 1916 roku opowieść fantastyczno-realistyczna „Przygody Magdusi”. W swych utworach piętnował nacjonalizm i pasożytnictwo społeczne, tworząc przy tym prawdziwą kronikę obyczajową i polityczną całego półwiecza.

Od 1932 roku do końca życia mieszkał w drewnianym domu przy ulicy Sosnowej 39 w Podkowie Leśnej. Z wyjątkiem paru wojennych lat, kiedy to Janina Niemyska dała Hertzom schronienie w Warszawie. **Zbudował tam domek „Kurza Stopka”** z myślą o wypoczynku, jednak już w pierwszych latach pisarz przeniósł tu swą bibliotekę i wraz z żoną lekarką osiadł w Podkowie na stałe. Oboje doceniali zalety mieszkania za miastem.

Od 1945 roku był członkiem Polskiej Partii Socjalistycznej.

Twórczość: *Bajki* (1903), *Bajki i satyry* (1911), *Bajki minionych dni* (1914–1918), *Żarty nie na żarty*, *Bajki, satyry, piosenki* (zbiór 1900-1930), *Ze wspomnień samowara* (1936), *Satyry* (1919–1951). Opracował antologię bajki polskiej (1958 z Marią Hulewiczową). Przełożył *Bajki* Iwana Kryłowa.